

Sygn. akt III AUa 1769/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak (spr.)

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski

SSA Beata Michalska

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Nagy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2016 r. w Ł.

sprawy **A. N.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o ustalenie i wypłatę zawieszony emerytury od 1.10.2011 r. do 21.11.2012 r.

na skutek apelacji A. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 28 lipca 2015 r. sygn. akt VI U 240/15,

oddala apelację.

III AUa 1769/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie ubezpieczonej A. N. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 8 stycznia 2015 roku odmawiającej wypłacenia ubezpieczonej emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku, jak i do wypłaty odsetek z tego tytułu.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zapadł w następującym stanie faktycznym rozpoznawanej sprawie: decyzją z 23 grudnia 2008 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej A. N. (urodzonej (...)) z dnia 29 października 2008 roku, przyznał wnioskodawczyni prawo do wcześniejszej emerytury, zawieszając jednocześnie jej wypłatę wobec kontynuowania zatrudnienia. Jednakże decyzja ta nie została doręczona ubezpieczonej. Została pozostawiona w aktach z adnotacją „wycofany wniosek” (decyzja k. 69). W piśmie z dnia 26 stycznia 2009 roku ubezpieczona wniosła o „anulowanie jej prośby” zawartej we wniosku z 29 października 2008 roku do marca 2009 roku, motywując swoją prośbę tym, że uzyskała informację o znacznym wzroście kwoty bazowej za 2008 rok (k. 76 akt ZUS). W związku z tym pismem została wezwana do właściwego oddziału ZUS do złożenia formalnego wniosku dotyczącego „wycofania wniosku o emeryturę”(k. 79 akt ZUS). Ubezpieczona zgłosiła się do organu rentowego osobiście w dniu 10 lutego i oświadczyła do protokołu, że cofa wniosek o emeryturę (protokół k. 80 akt ZUS). Na podstawie wyżej wymienionej decyzji z 23 grudnia 2008 roku ubezpieczona nie otrzymywała żadnych świadczeń z ZUS (bezsporne). W lipcu 2011 roku ubezpieczona ponownie wystąpiła do organu rentowego o przyznanie jej emerytury i decyzją z 29 lipca 2011 roku organ rentowy przyznał jej prawo do emerytury od 1 lipca

2011 roku, zawieszając jednocześnie jej wypłatę wobec kontynuowania zatrudnienia. W dniu 10 listopada 2014 roku ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego o podjęcie wypłaty zawieszonoego świadczenia od 1 października 2011 roku wraz z odsetkami. Do wniosku załączyła zaświadczenia o wysokości osiągniętych przychodów za lata 2011 – 2013. Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z 12 grudnia 2014 roku organ rentowy przeliczył wysokość emerytury ubezpieczonej, przyznanej jej decyzją 29 lipca 2011 roku, stwierdzając jednocześnie w decyzji, że wypłata świadczenia podlega zawieszeniu z powodu nieprzerwanego kontynuowania zatrudnienia od 1 lipca 2005 roku. Następnie kolejną decyzją z 8 stycznia 2015 roku (decyzja będąca w sporze w przedmiotowej sprawie) organ rentowy odmówił wypłaty świadczenia za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku.

Sąd pierwszej instancji nie znalazł podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania i wyparty emerytury ubezpieczonej za okres wskazany w decyzji z 8 stycznia 2015 roku, wskazując, że ubezpieczona skutecznie cofnęła wniosek o emeryturę z 29 października 2008 roku, a nadto orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 roku, sygn.. akt K/12 nie ma zastosowania w sprawie, gdyż wskazuje na niekonstytucyjność przepisu zawieszającego wypłaty świadczeń dla osób, które nabyły świadczenia w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku.

W apelacji ubezpieczona zarzuciła skarżonemu wyrokowi błędne ustalenie, że skarżąca skutecznie cofnęła wniosek o emeryturę przyznaną jej decyzją z dnia 23 grudnia 2008 roku. Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zobowiązanie ZUS do wypłaty jej emerytury, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi pierwszej instancji. Podniosła, że organ rentowy, a także Sąd pierwszej instancji błędnie interpretuje jej oświadczenie woli z dnia 26 stycznia 2009 roku. W przekonaniu skarżącej nie cofnęła ona skutecznie wniosku o emeryturę, a jedynie złożyła wniosek o wstrzymanie się z wydaniem decyzji lub jej zawieszeniem.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje: apelacja jest bezzasadna. Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748 – j.t.) postępowanie w sprawie świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. W sprawie bezspornym jest, że na podstawie wniosku skarżącej z 29 października 2008 roku wszczęto postępowanie w sprawie przyznania ubezpieczonej tzw. wcześniejszej emerytury na podstawie art. 29 w związku z art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (. Dz.U. z 2015 r., poz. 748 – j.t.). Postępowanie o przyznanie wcześniejszej emerytury na warunkach określonych w art. 29 powołanej ustawy wszczyna się wyłącznie na wniosek zainteresowanego, który stosownie do treści art. 116 ust. 2 tej ustawy może być cofnięty aż do uprawomocnienia się decyzji o przyznaniu świadczenia. W razie wycofania wniosku postępowanie w sprawie przyznania świadczenia podlega umorzeniu. W sprawie organ rentowy nie wydał formalnej decyzji o umorzeniu postępowania wywołanego wnioskiem skarżącej z 29 października 2008 roku, to jednak nie ulega najmniejszej wątpliwości, że skarżąca skutecznie cofnęła wniosek o emeryturę, bowiem stosowny wniosek złożyła w tej sprawie jeszcze przed doręczeniem jej decyzji o przyznaniu emerytury, a zatem przed uprawomocnieniem się decyzji. Cofnięcie wniosku o emeryturę wynika nie tylko z pisma skarżącej z 26 stycznia 2009 roku, ale także z jej oświadczenia złożonego do protokołu w dniu 10 lutego 2009 roku. Zatem wniosek skarżącej z 29 października 2008 roku, mimo braku formalnej decyzji o umorzeniu postępowania, nie wywołał żadnych skutków prawnych, co jest jednoznaczne z tym, że skarżąca nie nabyła prawa do emerytury od października 2008 roku, a tym bardziej od marca 2009 roku. Osoba, która cofnęła wniosek o emeryturę przed uprawomocnieniem się decyzji o przyznaniu tego świadczenia, do skutecznego nabycia prawa do wcześniejszej emerytury musi złożyć kolejny wniosek o przyznanie świadczenia, gdyż organ rentowy nie wydaje w tym zakresie decyzji z urzędu. Obecne twierdzenia skarżącej, że składając wniosek z 26 stycznia 2009 roku miała inne intencje niż to wynika z jej oświadczenia złożonego w organie rentowym w dniu 10 lutego 2009 roku nie mają żadnego znaczenia w sprawie. Być może skarżąca chciała, aby jej sprawa o emeryturę została ponownie wszczęta w marcu 2009 roku, to jednak wymaganego wniosku o przyznanie świadczenia od marca 2009 roku nie złożyła. Skuteczny wniosek o emeryturę złożyła dopiero w lipcu 2011 roku i wówczas organ rentowy wydał stosowną decyzję przyznając jej wcześniejszą emeryturę od 1 lipca 2011 roku obliczając ją ponownie i jednocześnie zawieszając jej wypłatę, bowiem skarżąca nieprzerwanie kontynuuje zatrudnienie od 2005 roku. W tych okolicznościach wniosek skarżącej o podjęcie wypłaty jej emerytury od 1 października 2011 roku nie znajduje uzasadnienia. W momencie nabycia przez nią emerytury od lipca 2011 roku obowiązywał już art. 103a

ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowiący podstawę do zawieszenia wypłaty świadczenia skarżącej. Zasady zawieszania emerytur i rent wypłacanych na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ulegały na przestrzeni lat zmianom. W okresie od 1 lipca 2000 r. do 8 stycznia 2009 r. obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a, zgodnie, z którym prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Norma ta dotyczyła wszystkich osób przechodzących na emeryturę bez względu na wiek. Następnie przepis ten został uchylony przez art. 37 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych (Dz.U. nr 228, poz. 1507), która weszła w życie z dniem 8 stycznia 2009 roku. Od tej daty zawieszanie wypłat emerytur było związane wyłącznie z wysokością przychodów osiąganych przez emerytów i tylko w stosunku do osób, które nie ukończyły jeszcze powszechnego wieku emerytalnego (art. 103 ust. 1 i ust. 2 w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2010 roku). Począwszy od 1 stycznia 2011 roku ustawodawca uzależnił wypłaty emerytur od rozwiązania stosunków pracy z pracodawcami, przez których ubezpieczeni byli zatrudnieni w dniu nabycia prawa do emerytury. Innymi słowy od 1 stycznia 2011 roku podjęcie wypłaty emerytury uzależnione jest od faktycznego przejścia ubezpieczonego na emeryturę. Zatem powrócono do uregulowań obowiązujących w tej materii do 7 stycznia 2009 r., zmieniając poprzez art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 2010 r., nr 257, poz. 1726) art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz dodając po art. 103 przepis art. 103a o treści ” Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.” Ustawodawca w art. 28 powołanej ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw rozciągnął zastosowanie tego przepisu także na osoby, którym przyznano emerytury przed 1 stycznia 2011 roku. Przepis art. 28 tej ustawy był przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego, który wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r., w sprawie K 2/12 (Dz. U. 2012/1285), orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z chwilą ogłoszenia sentencji tego wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku w takim zakresie, w jakim przewidywał stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku. Natomiast art. 103a powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 roku. Skarżąca nabyła prawo do emerytury od lipca 2011 roku, a zatem przepis ten ma w stosunku do niej pełne zastosowanie. Przed złożeniem wniosku o emeryturę skarżąca nie rozwiązała stosunku pracy. Nieprzerwanie kontynuowała zatrudnienie od 2005 roku, a zatem od momentu nabycia prawa do emerytury wypłata świadczenia podlegała zawieszeniu. Nadto przy założeniu zasadności twierdzenia skarżącej, że nie doszło do skutecznego cofnięcia uprzedniego jej wniosku o emeryturę z października 2008 roku zauważyć należy, że wówczas obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który również stanowił skuteczną podstawę do zawieszenia wypłaty emerytury, a powołane wyżej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego odnosiło się wyłącznie do emerytur przyznanych od 9 stycznia 2009 roku do końca grudnia 2010 roku. Stąd też po ogłoszeniu powołanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego emerytury przyznane w 2008 roku podlegały nadal zawieszeniu do czasu rozwiązania stosunku pracy. W tym miejscu warto odwołać się do stanowiska Sądu Najwyższego zawartego w uchwale z 7 maja 2015 roku, w sprawie III UZP 3/13, w myśl której przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS ma zastosowanie również do osób, które przed dniem 8 stycznia 2009 r. nabyły prawo do emerytury w obniżonym wieku a następnie w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. nabyły (i zrealizowały) prawo do emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego OSNP 2015/10/137, LEX nr 1676358, www.sn.pl, Biul.SN 2015/5/27, (...). Tymczasem skarżąca nigdy nie realizowała

prawa do emerytury, a zatem jej wniosek o podjęcie wypłaty emerytury od 1 października 2011 roku nie znajduje żadnej podstawy prawnej.

Mając na uwadze powyższe wyrok Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu, a apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlega oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.